

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Dębicy

z dnia 18 lutego 2015 r.

Powód P. C. w pozwie skierowanym do tut. Sądu w dniu 6 marca 2014 r. przeciwko małoletniemu pozwanemu B. C. (1) reprezentowanemu przez matkę B. C. (2) wniósł o obniżenie alimentów z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu podał, iż małoletni pozwany pochodzi ze związku małżeńskiego powoda z B. C. (2). Alimenty w przywołanej wysokości zostały nałożone na powoda na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Dębicy w dniu 5 listopada 2013 r. w sprawie o sygn.akt III RC (...). Powód zatrudniony był wówczas na podstawie umowy zlecenia, wykonywał również prace dorywcze, dzięki czemu opłacał rachunki i utrzymywał dom. Obecnie pozwany, jak podkreślił, od dnia 18 grudnia 2013 r. przebywa w Zakładzie Karnym w T., gdzie odbywa karę 1 roku pozbawienia wolności. Według powoda, matka małoletniego przeznaczza alimenty na inny cel, nie zaś na zaspokojenie potrzeb małoletniego (k. 2-3).

Podczas rozprawy przed tut. Sądem w dniu 6 maja 2014 r. matka pozwanego B. C. (2) wniosła o oddalenie powództwa, uzasadniając, iż obecnie zasądzona kwota nie wystarcza na pokrycie wszystkich potrzeb małoletniego pozwanego (k.17).

Postanowieniem z dnia 7 maja 2014 r. tut. Sąd zawiesił postępowanie od dnia 27 marca 2014 r., w którym to powód złożył w Sądzie Okręgowym w. R. pozew o rozwód przeciwko B. C. (2) (k.19).

W dniu 18 czerwca 2014 r. tut. Sąd wydał wyrok częściowy, w którym powództwo P. C. przeciwko małoletniemu B. C. (1) reprezentowanemu przez matkę B. C. (2) o obniżenie alimentów oddalił za okres od dnia 6 marca 2014 r. do dnia 26 marca 2014 r. (k. 27).

Postępowanie zawieszone w przedmiotowej sprawie zostało podjęte przez tut. Sąd w dniu 30 grudnia 2014 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. C. został zobowiązany do łożenia alimentów na rzecz małoletniego B. C. (1) w kwocie po 500 zł miesięcznie na mocy wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w. D. z dnia 5 listopada 2013 r. w sprawie o sygn.akt III RC 257/13.

Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w. R. z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie o sygn.akt IC (...) orzeczono rozwód małżeństwa powoda P. C. z pozwaną B. C. (2).

Na mocy przedmiotowego orzeczenia władza rodzicielska stron nad małoletnim synem B. C. (1) została ograniczona przez stały nadzór kuratora sądowego, w tym zakresie bez zmian pozostało więc postanowienie Sądu Rejonowego w. D. z dnia 13 marca 2013 r. sygn.akt III RNsm (...), a miejsce pobytu małoletniego dziecka stron ustalono w każdorazowym miejscu zamieszkania jego matki.

Sąd zobowiązał powoda i pozwaną do przyczyniania się do kosztów utrzymania wspólnego małoletniego dziecka B. C. (1) i pozostawił bez zmian rozstrzygnięcie w zakresie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec małoletniego syna, zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w. D. z dnia 5 listopada 2013 r. w sprawie o sygn.akt III RC(...).

Dowód:

- akta sprawy Sądu Okręgowego w. R. sygn. IC (...), w tym wyrok rozwodowy z dnia 4 listopada 2014 r.
- wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w. D. z dnia 5 listopada 2013 r. sygn.akt III RC (...)

Powód P. C. ma 42 lat. Obecnie w Zakładzie Karnym w T. odbywa karę pozbawienia wolności orzeczoną za znęcanie nad rodziną. Nie wykonuje odpłatnej pracy w jednostce więziennej. Nie posiada na koncie depozytowym żadnych środków pieniężnych.

Przed umieszczeniem w zakładzie karnym powód podejmował prace dorywcze, zatrudniany był na podstawie umowy zlecenia, nie był zatrudniany na okres dłuższy niż 1 miesiąc. Do chwili umieszczenia w zakładzie karnym codziennie pił alkohol. Każdego dnia wychodził z domu w godzinach porannych i wracał wieczorem.

Dowód:

- informacja Dyrektora Zakładu Karnego w T. z dnia 22 maja 2014 r. – k. 24;
- akta dozoru tut. Sądu nad P. C. (...) i IIK 164/14 i akta Opm 28/13
- zeznania pozwanej B. C. (2) – k.47-48

Pozwana B. C. (2) ma 42 lata. Nie posiada stałego zatrudnienia. Wykonuje prace o charakterze dorywczym, w tym jako pomoc domowa, sprząta, wykonuje prace w szklarni przy kwiatkach.

Pozwana korzysta ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w P., który to wypłaca jej miesięcznie tytułem zasiłków kwotę średnio 280 zł. Alimenty na rzecz małoletniego syna B. wypłacane są przez Fundusz Alimentacyjny.

Małoletni B. ma 11 lat i jest obecnie uczniem V klasy Szkoły Podstawowej. Jest chłopcem zdrowym, prawidłowo rozwijającym się.

Matka małoletniego wynajmuje drewniany dom w P., za wynajem którego płaci kwotę 325 zł miesięcznie. Rachunki za prąd opiewają na kwotę 150 zł miesięcznie, zakup butli z gazem, która wystarcza na okres 2 miesięcy to wydatek 55 zł. Opłata za wodę łączy się z kosztem 50 zł za okres dwóch miesięcy, opłata za wywóz śmieci za okres dwóch miesięcy wynosi 48 zł. W okresie zimowym dom ogrzewany jest piecami kaflowymi. Pozwana posiada kuchnię kaflową, na której przyrządza potrawy w okresie zimowym. W obecnym roku pozwana zakupiła 300 kg węgla, korzystała również z opału z ubiegłego roku. W grudniu 2014 r. pozwana otrzymała z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w P. kwotę 300 zł na zakup opału. Dorosły syn J. we wrześniu 2014 r. powrócił do domu i podjął naukę w pierwszej klasie Liceum dla Dorosłych w P.. Pracuje dorywczo u sąsiadów, jeśli posiada środki pieniężne zakupuje żywność dla rodziny. Drugi syn M. założył własną rodzinę, mieszka z narzeczoną. Wspiera pozwaną finansowo, jeśli potrzebuje ona pieniędzy, czasem robi również zakupy żywnościowe.

Dowód:

- zeznania pozwanej B. C. (2) – k.47-48, k. 55

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym na podstawie wydanych dotychczas orzeczeń w przedmiocie alimentów oraz informacji Dyrektora Zakładu Karnego w T. dotyczącej obecnej sytuacji zarobkowej i materialnej powoda.

Sąd oparł się nadto na zeznaniach pozwanej B. C. (2) obrazujących jej sytuację materialną oraz koszty utrzymania małoletniego pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 138 k. r. o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego

ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga stosownie do sytuacji zmniejszenia albo zwiększenia wysokości świadczeń alimentacyjnych. Ustalenie zmiany stosunków następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi uprzednio.

Obowiązek alimentacyjny opiewający na kwotę po 500 zł został nałożony na powoda na mocy wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w. D. z dnia 5 listopada 2013 r. oraz utrzymany w tej wysokości wyrokiem rozwodowym Sądu Okręgowego w. R. z dnia 4 listopada 2014 r.

W momencie orzekania o obowiązku alimentacyjnym powód przebywał na wolności, gdzie wykonywał prace dorywcze. Obecnie sytuacja w tym zakresie uległa zmianie, bowiem od grudnia 2013 r. powód przebywa w zakładzie karnym. Nie uiszcza zasądzonych alimentów, które wypłacane są przez Fundusz Alimentacyjny.

Tymczasem potrzeby małoletniego pozwanego nie uległy zmianie, a sytuacja materialna pozwanej jest w dalszym ciągu niekorzystna.

Pozwana jest osobą bezrobotną. Źródłem jej utrzymania są drobne kwoty uzyskiwane z wykonywanych prac dorywczych oraz świadczenia z pomocy społecznej, w tym alimenty z funduszu alimentacyjnego.

Z otrzymywanej kwoty zmuszona jest utrzymać siebie oraz małoletniego syna. Niewysokie środki pieniężne muszą wystarczyć jej na utrzymanie wynajmowanego domu.

Jedynie dzięki pomocy ze strony dorosłych synów przede wszystkim w formie dostarczanej jej żywności jest w stanie zapewnić małoletniemu B. przynajmniej podstawowe potrzeby.

Małoletni B. uczęszcza do V klasy szkoły podstawowej, co łączy się z koniecznością zakupu podręczników, przyborów szkolnych, odzieży, środków higieny. Pomoc materialna, jaką pozwana otrzymuje w różnych formach z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w P. pozwala jej pokryć jedynie część tych potrzeb.

Powód przebywa w zakładzie karnym od grudnia 2013 r. Przewidywany termin opuszczenia zakładu karnego to październik 2015 r.

Możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności również podlegają według przeważającego orzecznictwa ocenie na podstawie art. 135 § 1 k.r.o (Uchwała z dnia 23 sierpnia 1995 r. Sąd Najwyższy III CZP 94/95, Uchwała z dnia 26 maja 1995 r. Sąd Najwyższy III CZP 178/94).

Zgodnie z art. 136 k.r.o: ” jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.”

Tym samym kryterium oceny możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji stanowią zarobki jakie realnie mógłby on uzyskiwać w warunkach wolnościowych. Pozwany w przeszłości wykonywał różne prace, w tym przy wykańczaniu wnętrz. Posiada więc możliwość zatrudnienia w wielu różnych pracach i uzyskiwanie dochodów.

Ważnym powodem niekorzystnych zmian w sytuacji zarobkowej zobowiązanego są z reguły okoliczności od niego niezależne, a z zależnych są to takie okoliczności, które zmierzają do zmniejszenia w przyszłości możliwości zarobkowych.

Tymczasem podejmowane przez pozwanego działania, skutkiem czego stało się umieszczenie w zakładzie karnym wskazują na dobrowolną i świadomą rezygnację z możliwości uzyskiwania środków materialnych i przeznaczania ich na potrzeby dziecka.

Kara pozbawienia wolności również stała się konsekwencją popełnienia przestępstwa, czynem przez niego zawinionym, a przede wszystkim zależnym.

Obecnie pozwany przebywa w zakładzie karnym, gdzie nie wykonuje pracy zarobkowej.

W momencie zasądzenia alimentów w łącznej kwocie 500 zł powód nie posiadał stałego zatrudnienia, podejmował prace dorywcze i uzyskiwał skromne środki pieniężne. Obecnie sytuacja ta istotnie uległa zmianie, jednak na skutek działań samego powoda, który podjął czynności zmierzające do pozbawienia się możliwości zarobkowych i tym samym źródeł utrzymania.

Potrzeby małoletniego syna wraz z rozwojem stają się coraz wyższe. Znajduje się on cały czas w okresie intensywnego rozwoju. Potrzebuje środków finansowych na zakup odzieży, wyżywienia, podręczników, przyborów szkolnych. Nie może ponosić ujemnych następstw nieodpowiedzialnych czynów swojego ojca.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd w pkt I oddalił powództwo o obniżenie alimentów na rzecz małoletniego pozwanego B. C. (1) za okres od dnia 27 marca 2014 r. , tj. od dnia wszczęcia postępowania o rozwód przed Sądem Okręgowym w R.do dnia 26 listopada 2014 r. , tj. do dnia uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w. R. z dnia 4 listopada 2014 r. sygn.akt IC(...), na mocy którego powód w dalszym ciągu zobowiązany jest do płacenia alimentów na rzecz syna w kwocie po 500 zł miesięcznie.

Sąd w zakresie żądań pozwu za okres od dnia wytoczenia powództwa, tj. od dnia 6 marca 2014 r. do dnia poprzedzającego złożenie przez powoda pozwu o rozwód w Sądzie Okręgowym w. R. tj. dnia 26 marca 2014 r. orzekł w wyroku częściowym z dnia 18 czerwca 2014 r., również uznając je za bezzasadne i oddalając powództwo.

W pkt II Sąd kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

O powyższym orzeczono na podstawie art. 128 , 133 , 135, 136 i 138 k.r. i op.